

Yksin hoitavia uhkaa uupuminen

Anni Saari (KP)

Tänään alkaa valtakunnallinen omaishoitajien viikko. Suomessa arviolta noin 300 000 omaishoitajaa. Kokkolanseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:n toiminnanjohtaja **Kaarina Niemi** sanoo, että kaikki omaishoitotapaukset ovat erilaisia. Vanhempi voi hoitaa kotona kehitysvammaista lastaan, aikuinen ikääntynyttä vanhempaansa tai vanhus puolisoaan. Läheskään kaikki omaistaan hoitavat eivät edes miellä itseään omaishoitajiksi.

-Osa ihmisistä ajattelee, että ainahan vanhuksat on hoidettu kotona, että ei siinä mitään ihmeellistä ole. Osa taas yhdistää termin vain niihin, jotka saavat omaishoidon tukea, Niemi sanoo.

Moni omaishoitaja yrittääkin selvittää kotona ilman tukipalveluja liian pitkään. Vaarana on hoitajan loppuunpalaminen.

Omaishoidon tukea saa vain pieni osa omaishoitajista. Niemi kannustaa hakemaan sitä, sillä tuen saaminen tarkoittaa myös kunnallisten tukipalvelujen piiriin pääsemistä. Hoidettavalle tehdään hoito- ja palvelusuunnitelma, ja omaishoitaja on oikeutettu lakisääteisiin lomapäiviin. -Suurin osa kotihoidontuen piiriin pääsevästä on myönteisen tukipäätöksen saadessaan hoitanut omaistaan jo vuosikaudet ja on jo hyvin uupunut, Niemi sanoo. Hänen mielestään kriteerit omaishoidon tuen saamiseksi

ovatkin esimerkiksi Kokkolassa liian tiukat.

Vapaapäivä tarpeeseen

Kokkolalainen **Pirjo Forsgård** on toiminut muistisairaana äitinsä omaishoitajana vuodesta 2006 saakka. Omaishoidon tukea hän on kuitenkin saanut vasta vuoden 2011 alusta. Hän sanoo, että raskainta omaishoitajuudessa on jatkuva vastuu, sillä valmiudessa on oltava 24 tuntia vuorokaudessa. Muistisairaus on edennyt pikkuhiljaa huonompaan suuntaan, ja Forsgård sanoo kuluneen vuoden olleen hyvin raskas. Kolme viikkoa sitten tilanteeseen saatiin pientä helpotusta. -Nyt minulla on viikossa yksi vapaapäivä. Silloin kotihoito käy äidin luona

kolme kertaa päivässä. Mutta silloinkin olen jatkuvasti puhelimen päässä, Forsgård sanoo. Omaishoitajien lakisääteisiä vapaapäiviä Forsgård ei ole koskaan käyttänyt. -Äidin saisi kyllä varmaan intervallipaikalle, mutta en halua laittaa häntä vieraaseen paikkaan. Kaarina Niemi sanookin, että omaishoitajien vapaisiin tarvittaisiin vaihtoehtoisia järjestämistapoja. Monet omaishoitajat haluaisivat laitoshoidon sijaan, että omaiselle saisi hoitajan kotiin.

Riitta Seppä (vas.), Ritva Hietala ja Solle Pajukangas toimivat Perhonjokilaakson Omaishoitajat ja Läheiset-iltassa.

Kaikkien omaishoitajien järjestö

Anni Saari (KP)

Keski-Pohjanmaalla toimii useita Omaishoitajat ja Läheiset Liitto ry:n paikallisyhdistyksiä. Yhdistys tarjoaa omaishoitajille erilaisia virkistyspalveluja. Niemi korostaa, että toimintaan ovat ter- vetulleita myös ne, jotka eivät saa omaishoidon tukea. Perhonjokilaakson Omaishoitajat ja Läheiset ry:n pj Riitta Seppä sanoo, että toimintaa järjestetään hanke rahoituksen avulla.

Esimerkiksi Kokkolanseudun Omaishoitajat ja Läheiset ry:llä on ollut kaksi RAY:n tukemaa viisivuotista hanketta. Yhdistykselle on myönnetty myös kohdennettu toiminta-avustus omaishoitajien jaksamisen tukemiseen. Samaa avustusta on haettu tänä syksynä myös Perhonjokilaakson omaishoitajissa. Lisäksi sitä toivotaan Eloisa ikä- projektiin, jossa järjestetään vanhusten päivätoimintaa eri kylille.